

Suunnitelma kurinpitokeinojen ja kasvatuskeskustelujen käytöstä **Koivuhaan koulu**

Sivistyslautakunnan suomenkielisen jaoston hyväksymä xx.xx.2025 § xx

Sisällysluettelo

1. Johdanto ja suunnitelman tarkoitus.....	3
2. Ojentamis- ja kurinpitotoimia	3
2.1. Puhuttelu ja Wilma-merkinnät	3
2.2. Kasvatuskeskustelu.....	3
2.3. Siivousvelvoite, vahinkojen korvaaminen ja ilkivalta	4
2.4. Opetustilasta poistaminen.....	4
2.5. Opetuksen keskeyttäminen loppupäiväksi.....	5
2.6. Oppilaan määräminen tekemään kotitehtäviään.....	5
2.7. Jälki-istunto	5
2.8. Kirjallinen varoitus	6
2.9. Määräaikainen erottaminen	6
3. Turvaamistoimenpiteet	7
3.1. Esineiden ja aineiden haltuunotto (Perusopetuslaki 36 d §)	7
3.2. Tavaroiden tarkastaminen (Perusopetuslaki 36 e–f §).....	7
3.3. Esineiden luovuttaminen/ hävittäminen	8
4. Kurinpidollisista ja kasvatuksellisista toimista tiedottaminen ja niiden seuraaminen (perusopetuslaki 36 i §)	8

1. Johdanto ja suunnitelman tarkoitus

Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia suunnitelma kurinpitokeinojen ja turvaamistoimenpiteiden käytöstä sekä niihin liittyvistä menettelytavoista POL 35-36§). Suunnitelman tarkoituksen on tehdä läpinäkyväksi koulun kasvatukselliset ja kurinpidolliset toimenpiteet oppilaille, huoltajille ja koulun henkilökunnalle. Suunnitelman tarkoituksena on myös ohjata oppilaiden käyttäytymistä ja sen lähtökohtana ovat perusopetuslain määräämät oppilaan velvollisuudet. Näiden mukaan oppilaan on käytävä koulua säännöllisesti, suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäydyttävä asiallisesti. Oppilaan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Kurinpitotoimien ja turvaamistoimenpiteiden toimeenpanossa korostetaan (Koivuhaan koulussa) oikeusturvaperiaatteita, joita ovat suhteellisuus, puolueettomuus, tarkoitussidonnaisuus. Olennaista on myös toimien kirjaaminen ja huoltajien tiedottaminen asiasta

2. Ojentamis- ja kurinpitotoimia

2.1. Puhuttelu ja Wilma-merkinnät

Puhuttelu ja Wilma-merkinnät eivät ole virallisia, lain edellyttämiä kurinpitotoimia, mutta ne ovat osa Koivuhaan koulun kasvatuskulttuuria ja seuranta. Lievissä koulun sääntöjen rikkomuksissa opettajan suorittama puhuttelu heti tapahtuneen jälkeen on yleensä hyvä ja toimiva tapa puuttua asiaan ja lopettaa tilanne (esimerkiksi huono käytös, kirosuhteet).

Wilma-merkintöjä käytetään dokumentoitaessa esimerkiksi oppilaan käyttäytymistä, myöhästymisiä tai poissaoloja. Wilma-merkinnät kertovat koulunkäynnin sujumisesta sekä huoltajalle että opettajalle ja lisäksi myös ylempien luokkien oppilaille itselleen. Huoltajan on ensisijaisena kasvatustavotteena saatava koulunkäynnin sujumisesta tarpeellista tietoa. Puhuttelut tai merkinnät voivat johtaa virallisiin kurinpitotoimiin, jos käytös toistuu tai vakavoituu. Puhuttelua ja Wilma-merkintöjen laittamista sovelletaan esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Myöhästyminen
 - Poissaolot
 - kotitehtävien laiminlyönti
 - koulutarvikkeiden puuttuminen
 - epäasiallinen käyttäytyminen → tarkempi yksilöinti tilanteesta kirjataan myös
 - mobiililaitteen luvaton käyttäminen
 - muu järjestyssääntöjen rikkominen tapauksen vakavuuden mukaan.2.2.
- Kotitehtävien laiminlyönti

2.2. Kasvatuskeskustelu

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän

ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestäväan kasvatuskeskusteluun. (Perusopetuslaki 35 a §.)

Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. (Perusopetuslaki 35 a §.)

Kasvatuskeskustelun määrää koulun opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelu kirjataan Wilmaan ja siitä ilmoitetaan oppilaan huoltajille. Huoltajalle varataan mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi. (Perusopetuslaki 35 a §.)

Kasvatuskeskustelu dokumentoidaan Wilmaan tuntimerkintöihin sekä tuki-välilehdelle kohtaan "toimenpiteet". Opettaja tai rehtori informoi huoltajaa kasvatuskeskustelusta joko Wilma-viestillä tai puhelinoitolla.

2.3. Siivousvelvoite, vahinkojen korvaaminen ja ilkivalta

Jos oppilas on varmasti tunnistettavissa tekijäksi, opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä hänet siivoamaan tai järjestämään uudelleen koulun tilan tai omaisuuden, jonka hän on tahallaan tai huolimattomuuttaan saattanut epäjärjestykseen.

Tehtävä suoritetaan valvotusti, eikä se saa olla oppilaalle liian raskas tai vaarallinen: oppilaan ikä- ja kehitystaso on huomioitava. Tehtävä ei saa estää osallistumista opetukseen ja sen kesto on enintään kaksi tuntia. Mikäli tehtävä tehdään koulupäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa huoltajalle. Tehtävän suorittaminen otetaan huomioon, jos harkitaan muita kurinpitotoimia. (Perusopetuslaki 35 § 4 mom.)

Oppilaan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään **vahingonkorvauslaissa (412/1974)**. Jos oppilas syyllistyy ilkivaltaan koulukiinteistöä, koulun irtaimistoa tai koulun henkilöstön tai toisen oppilaan omaisuutta kohtaan, tilanne selvitetään ja kirjataan ylös. Vahingoista tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai tämän muulle lailliselle edustajalle ja vahingon teko kirjataan Wilmaan. Rehtori sopii oppilaan ja huoltajan kanssa ilkivallanteon korvaamisesta. Pääsääntö on, että aiheuttajalla on vahingonkorvausvelvollisuus. Perusopetuslain 35 § 4 mom:n mukaan oppilas voidaan myös määrätä korvaamaan aiheuttamansa vahinko työllä.

Mikäli oppilas vahingoittaa toisen oppilaan omaisuutta, ryhmän opettaja ja tarvittaessa rehtori selvittää asiaa kaikkien osapuolten kesken ja on yhteydessä oppilaiden huoltajiin. Huoltajien tehtävänä on sopia korvauksesta keskenään.

2.4. Opetustilasta poistaminen

Opetusta tai muuta koulun tilaisuutta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin tai tilaisuuden ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta. (perusopetuslaki 36 § 2 mom., 36 a § 1 mom., 36 h §, perusopetusasetus 18 §). Päätöksen poistamisesta tekee opettaja tai rehtori. Oppilaan poistanut henkilö myös kirjaa toimenpiteen Wilman tuntimerkintöihin ja ilmoittaa huoltajalle asiasta. Oppilaalle tulee järjestää valvonta ja tarvittaessa hänet ohjataan opiskeluhuollon palvelujen piiriin.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Rehtori ja opettaja voivat toimia yhdessä tai kumpikin

erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslaissa.

Jos tilanteessa olleet opettajat ja/tai rehtori ovat joutuneet turvautumaan voimakeinojen käyttöön, pitää heidän antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Selvitys kirjataan Wilman muistioon.

2.5. Opetuksen keskeyttäminen loppupäiväksi

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan keskeyttää enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos hänen väkivaltainen tai uhkaava käytöksensä vaarantaa muiden turvallisuuden, tai jos hänen häiritsevä käytöksensä vaikeuttaa opetusta kohtuuttomasti. Opetuksen järjestäjä voi evätä osallistumisen myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli tarvitaan aikaa oppilaan paluun suunnitteluun, oppilashuollon palveluiden järjestämiseen ja turvallisen paluun varmistamiseen.

Keskeyttämisen aikana oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa (Perusopetuslaki 36 h §). Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki keskeytyksen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. (Perusopetuslaki 36 § 2 mom.)

Keskeyttämisestä päättää rehtori kuultuaan tilanteessa ollutta opettajaa. Opetuksen keskeyttämisestä ja kotiin lähettämisestä ollaan yhteydessä huoltajaan sovitaan, miten asiassa edetään esim. valvonnan ja kotiin menemisen suhteen. Tarvittaessa ollaan yhteydessä sosiaalitoimeen. Toimenpide kirjataan Wilmaan tuntimerkintänä.

2.6. Oppilaan määräminen tekemään kotitehtäviään

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään (Perusopetuslaki § 36 4 mom.). Tekemättä jätetyistä kotitehtävistä tehdään merkintä Wilman, jotta tieto välittyy myös oppilaan huoltajalle. Jos merkintöjä tulee useita, ollaan yhteydessä kotiin matalalla kynnyksellä. Kotitehtävien suorittamisesta koulupäivän jälkeen päättää oppilasta opettava opettaja. Koulukuljetus järjestetään tarvittaessa. Tehtävien tekemistä valvoo joko opettaja tai koulunkäynninohjaaja.

2.7. Jälki-istunto

Oppilas, joka häiritsee opetusta, muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi (Perusopetuslaki 36 § 1 mom.).

Rehtori tai opettaja voi määrätä oppilaan jälki-istuntoon, mikäli aiempien kurinpitokeinojen jälkeen oppilas on **jatkanut opetuksen häiritsemistä tai koulun järjestyssääntöjen rikkomista tai vilpillistä menettelyä**. Jälki-istunto voi seurata myös **suoraan** esimerkiksi seuraavissa tapauksissa: väkivalta, räikeä käytösrikkomus, varastaminen, päihteiden käyttö.

Ennen jälki-istuntoon määräämistä oppilasta kuullaan tapahtuneesta, selvitetään jälki-istuntoon johtaneet syyt sekä hankitaan tarvittavaa näyttöä tapahtuneesta. Jälki-istunto kirjataan Wilmaan kohtaan "kuripitotoimet". Myös oppilaan näkemys tilanteesta kirjataan. Oppilaan huoltajalle ilmoitetaan jälki-istuntoon määräämisen syystä sekä jälki-istunnon suorittamisajasta ja -paikasta. Huoltajan näkemyksen voi myös kirjata Wilmaan.

Jälki-istunnon valvojana toimii opettaja tai rehtori kiertävän vuorolistan mukaan ja jälki-istunto pyritään suorittamaan mahdollisimman pian määräämisen jälkeen. Oppilaalle on

järjestettävä tarvittaessa koulukuljetus ja hänet on ohjattava tarpeen vaatiessa opiskeluhuollon palvelujen piiriin.

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan.

Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta. (Perusopetuslaki 36 §)

Oppilaan rikkomukset vaikuttavat aina käyttäytymisen arviointiin^{2.8}. Ilkivalta Kun oppilas syyllistyy ilkivaltaan koulukiinteistöä, koulun irtaimistoa tai koulun henkilöstön tai toisen oppilaan omaisuutta kohtaan, tilanne selvitetään ja kirjataan ylös. Oppilaan ja huoltajan kanssa sovitaan ilkevallanteon korvaamisesta. Pääsääntö on, että aiheuttajalla on vahingonkorvausvelvollisuus. Perusopetuslain 35 § 4 mom:n mukaan oppilas voidaan myös määrätä korvaamaan aiheuttamansa vahinko työllä.

2.8. Kirjallinen varoitus

Oppilaalle voidaan antaa kirjallinen varoitus, jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon jälkeen. Ennen kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kirjallisen varoituksen antamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Kirjallisen varoituksen antaa rehtori oppilasta kuultuaan ja kuuleminen dokumentoidaan Wilman muistioon. Jos kyse on poliisiasiasta, kirjallista varoitusta ei anneta.

Rehtori tekee kirjallisesta varoituksesta hallintopäätöksen Dynasty-ohjelmassa. Oppilaalle järjestetään tarvittava oppilashuolto. Teon laatu ja oppilaan ikä ja kehitystaso on huomioitava tehtäessä päätöstä.

2.9. Määräaikainen erottaminen

Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. (Perusopetuslaki 36 § 1 mom.)

Ennen oppilaan määräaikaista erottamista yksilöidään toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuullaan oppilasta ja tehdään muu tarpeellinen selvitystyö asian suhteen. Määräaikaista erottamista harkitessa huomioidaan teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso. Ennen päätöksentekoa, oppilaan huoltajalle varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Rehtori ilmoittaa huoltajan kuulemisesta puhelinsoitolla tai Wilma-viestillä. Rehtori kirjaa Wilmaan selvityksen tapahtuneesta. Oppilaan määräaikaisesta erottamisesta on tarvittaessa lisäksi ilmoitettava koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle, joka Paraisilla on sosiaalitoimen perheyksikön lastensuojelu.

Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin eli sivistyslautakunnan suomenkielinen jaosto. Rehtori valmistelee määräaikaisen erottamisen opetuspäällikölle, joka esittelee asian suomenkieliselle jaostolle. Opetuspäällikkö tekee hallintopäätöksen määräaikaisesta erottamisesta Dynasty-ohjelmassa. (11.3.2022/163). Päätös on valituskelpoinen ja lainvoimainen vasta muutoksenhakuajan päätyttyä. Määräaikainen erottaminen voidaan toteuttaa, vaikka asia olisi vielä kesken, jos oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti, uhkaavasti tai häiritsevästi, että toisen oppilaan

tai koulun henkilökunnan turvallisuus on vaarantunut tai kärsinyt merkittävästi. Jos on ilmeinen riski, että tällainen käytös toistuu, erottaminen voidaan panna täytäntöön välittömästi.

Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Tämän tarkoituksena on estää määrääjäksi erotetun oppilaan jääminen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on varattava tilaisuus osallistua henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseen (11.3.2022/163).

3. Turvaamistoimenpiteet

3.1. Esineiden ja aineiden haltuunotto (Perusopetuslaki 36 d §)

Oppilas ei saa tuoda kouluun tai pitää hallussaan esineitä tai aineita, jotka ovat laissa kiellettyjä, vaarantavat turvallisuutta tai soveltuvat vahingoittamiseen ilman hyväksyttävää syytä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi alkoholi, huumeet, tupakkatuotteet (kuten nuuska ja sähkötupakka), veitset, ampuma-aseet tai voimakkaat laserosoitimet.

Jos oppilaalla on tällainen esine tai aine, rehtori tai opettaja voi ottaa sen haltuun koulupäivän aikana. Sama koskee esineitä, joilla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Mikäli oppilas vastustaa haltuunottoa, voidaan käyttää tilanteeseen nähden välttämättömiä ja puolustettavia voimakeinoja – kuitenkin ilman välineitä ja oppilaan turvallisuus huomioiden. Voimakeinoja saa käyttää vain, jos esine tai aine vaarantaa turvallisuutta tai häiritsee opetusta, mutta ei esimerkiksi tupakkatuotteiden kohdalla.

Toimenpiteen tulee olla mahdollisimman turvallinen ja hienotunteinen, eikä se saa puuttua oppilaan yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä. Haltuunotto kirjataan ja siitä ilmoitetaan huoltajille mahdollisimman pian. Jos voimakeinoja on käytetty, tilanteesta tehdään kirjallinen selvitys tapahtuneesta ja se dokumentoidaan Wilman mustioon. Koivuhaan koululla on erikseen ohjeistus fyysisen rajaamisen varalta. Ohjeistus on käyty läpi henkilökunnan kesken.

3.2. Tavaroiden tarkastaminen (Perusopetuslaki 36 e–f §)

Opettajalla ja rehtorilla on oikeus tarkastaa oppilaan tavarat, kuten laukku, penaaali, kaappi tai pulpetti, sekä päällisin puolin hänen vaatteensa, jos on perusteltu epäily, että oppilaalla on hallussaan turvallisuutta vaarantava esine tai aine. Tarkastus tehdä, jos oppilas ei suostu luovuttamaan esinettä tai ei pysty luotettavasti osoittamaan, ettei hänellä ole sellaista hallussaan. Oikeus ei koske tupakkatuotteita.

Tarkastuksen tulee perustua konkreettiseen havaintoon tai ilmoitukseen, esimerkiksi opettajan näköhavaintoon tai toisen oppilaan kertomaan. Ennen tarkastusta oppilaalle kerrotaan syy, ja tarkastuksen suorittaa samaa sukupuolta oleva henkilö toisen aikuisen läsnä ollessa. Oppilaan pyynnöstä mukana voi olla myös hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva henkilö, jos tämä on paikalla. Poikkeuksia voidaan tehdä kiireellisissä ja turvallisuuden kannalta välttämättömissä tilanteissa.

Tarkastus toteutetaan hienotunteisesti ja mahdollisimman turvallisesti, eikä se saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä. Tarkastuksesta tehdään merkintä ja huoltajille ilmoitetaan mahdollisimman pian.

3.3. Esineiden luovuttaminen/ hävittäminen

Opettajan tai rehtorin haltuun ottama häirintään käytetty takavarikoitu esine tai aine palautetaan oppilaalle joko oppitunnin jälkeen tai koulupäivän päätteeksi.

Koulupäivän aikana hallussa olleet kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai hänen muulle lailliselle edustajalleen. Takavarikoituja esineitä tai aineita säilytetään koululla kolmen kuukauden ajan. Jos esineisiin ja aineisiin ei ole hallussapito-oikeutta, tulee ne luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle.

Kielletyn esineen tai aineen hallussapidosta seuraa aina jälki-istunto.

4. Kurinpidollisista ja kasvatuksellisista toimista tiedottaminen ja niiden seuraaminen (perusopetuslaki 36 i §)

Koivuhaan koulun kurinpitokeinojen ja turvaamistoimenpiteiden suunnitelma käydään läpi vuosittain oppilaiden ja koulun henkilökunnan kanssa lukuvuoden alussa ja sitä päivitetään tarpeen mukaan. Oppilaskunnan hallitus sekä henkilökunta voivat esittää ehdotuksia suunnitelman päivittämiseen. Suunnitelma on nähtävissä yhdessä järjestyssääntöjen kanssa koulun Wilmassa. Sitä voidaan käydä läpi yhdessä huoltajailloissa ja tarpeen mukaan. Suunnitelma on koulun moniammatillisen hyvinvointiryhmän kokousaiheena lukuvuoden aikana.